

Projektplan för översiktsplanen

Projektnamn	Översiktsplan för Danderyds kommun
Organisatorisk enhet	Kommunledningskontoret
Projektledare	Staffan Lind
Projektbeställare	Kommunfullmäktige
Datum	2019-05-13
Utgåva	
Dokumentbeteckning	
Bilagor	
Referenser	
Distributionslista	

1 Sammanfattning

Projektets syfte är att ge Danderyds kommun en aktuell översiktsplan. En översiktsplan är ett strategiskt dokument för kommunens framtida utveckling gällande mark- och vattenfrågor. Översiktsplanen ska visa kommunens viljeinriktning, skapa tydliga spelregler för kommuninvånarna och marknadens aktörer utan att hindra den flexibilitet som är nödvändig i en dynamisk region. Kommunens vision att ”Danderyd ska vara Sveriges bästa kommun att leva, bo och verka i” ska genomsyra såväl planarbetet som den färdiga planen. Utöver detta ska kommunens övergripande mål uppfyllas genom översiktsplanens strategier.

Översiktsplanen omfattar hela kommunen och ska även analysera mellankommunala och regionala frågor. Planens tyngdpunkt ska ligga på det strategiska planet, vilket innebär att planen inte ska vara för detaljerad. Ett strategiskt kommunalt utvecklingsdokument ska behandla samtliga samhällssektorer och vara av tvärsektoriell karaktär.

En viktig framgångsfaktor gällande översiktlig planering är förankringen. Bristande förankring riskerar att översiktsplanen inte bidrar till kommunens utveckling. Det är därför av största vikt att planen förankras politiskt, internt inom organisationen och externt gentemot medborgare och de som verkar i kommunen.

2 Bakgrund

Enligt 3 kap 1 § i plan- och bygglagen (2010:900) ska alla kommuner ha en aktuell översiktsplan. Översiktsplanen är en strategisk plan som beskriver kommunens avsikter i fråga om exempelvis mark- och vattenanvändning, bebyggelseutveckling, riksintressen och allmänna intressen i övrigt.

Danderyds gällande översiktsplan är från 2006 och antogs av kommunfullmäktige 2006-04-03 § 43.

Enligt beslut i kommunfullmäktige 2018-06-11 § 69 gavs uppdraget att:

- Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en översiktsplan för Danderyds kommun.
- Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att fastställa en projektplan för arbetet med översiktsplanen.

3 Innehåll

Kommunens översiktsplan ska utgå från kommunens vision och strategier samt konkretisera dem. Den ska visa på den övergripande inriktningen, relevanta underlag i form av exempelvis beskrivningar av riksintressen och allmänna intressen, riktlinjer för mark- och vattenanvändningen samt analys av planens konsekvenser. Hållbarhetsperspektivet ska genomsyra planen.

Översiktsplanens innehåll kommer att diskuteras under processens gång men nedan

ges exempel på vad planen kan komma att omfatta:

- Plankarta: En samlingskarta med förslag på mark- och vattenanvändning
- Riksintressen
- Allmänna intressen
- Övergripande inriktning
- Utmaningar
- Regionala frågor
- Befolkningsutveckling
- Bebyggelseutveckling
- Bostadsförsörjning
- Näringsliv
- Offentlig service
- Kulturmiljö
- Grönstruktur och rekreation
- Idrott och lek
- Vattenmiljöer
- Kommunikationer
- Teknisk försörjning
- Risk, hälsa och sårbarhet
- Klimatanpassning
- Planens konsekvenser (sammanfattning)
- Bilagor. Exempelvis:
 - Länsstyrelsens granskningsyttrande
 - Konsekvensanalys (inklusive miljökonsekvensbeskrivning, MKB)

Centrala Danderyd

Kommunfullmäktige beslutade 2018-03-05 § 17 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en strukturplan för centrala Danderyd. Detta kommer att vara en viktig fråga för översiktsplanen. Centrala Danderyd och tunnelförläggningen av E 18 ska utredas vidare inom ramarna för översiktsplanen och olika scenarierbeskrivningar kommer att arbetas in i översiktsplanen.

I enlighet med beslut om att ta fram en strukturplan ska två scenarier redovisas. Dessa är det långa alternativet samt nollalternativet. Det långa alternativet innebär en tunnelförläggning av E18 genom kommunen medan nollalternativet innebär ingen tunnel men ska ändå visa på exploatering och passager i östvästlig riktning över och under E18 samt andra miljö- och utvecklingsförbättrande åtgärder.

Vidare kommer underlag samt medborgardialogen som genomfördes i samband med Centrala Danderyd att föras in i arbetet med översiktsplanen gällande exempelvis medborgardialog med mera.

Lagar, strategier och styrdokument

Översiktsplanen ska stämma överens med lagar, nationella och regionala strategier, kommunala styrdokument med mera. Nedan redovisas två bilder gällande en nuvarande och en kommande kommunal dokumentstruktur som utgår från arbetet med översiktsplanen.

Nuläge

Globala, nationella och regionala mål, planer, policyer et cetera										
Kommunvisionen										
Kommunala mål										
Översiktsplan 2006										
Miljöprogram 2016–2020					Trafikstrategi 2010–2020	Boendeplan för socialnämnden 2019–2028	Riktlinjer för IT	Kultur- och fritidsplan 2016–2020	Övriga dokument utan inbördes ordning	
Klimat- och energi-strategi 2012–2020	Styr-dokument för dagvatten 2012-	Avfallsplan 2009–2020	Styrdokument för energi-effektivisering 2012–2014	Handlings-plan för förorenade områden	Cykelplan 2014–2024		IT-strategi 2010–2014		Kulturmiljöhandbok för Danderyds kommun	
Klimat- och sårbarhets-analys 2013-							Bredbands-policy		Tillgänglighetsplan 2013–2014	

Tänkt struktur

Globala, nationella och regionala mål, planer, policyer et cetera											
Kommunvisionen											
Kommunala mål											
Översiktsplan											
Strukturplan för centrala Danderyd											
Miljöprogram alternativt Hållbarhetsprogram med koppling till Agenda 2030					Trafikstrategi Arbete pågår		Bostadsförsörjnings-program		Digitaliserings-strategi	Kultur- och fritids-plan 2016–2020	Övriga dokument utan inbördes ordning
Klimat- och energi-strategi	Avfalls-plan	Grön-struktur-plan	Vattenplan	Handlings-plan för förorenade områden	Parkerings-strategi	Cykel-plan 2016–2020	Strategiskt lokal-försörjnings-program	Boendeplan för social-nämnden 2019–2028	Bredbandspolicy		Kulturmiljöhandbok för Danderyds kommun
Klimat- och sårbarhets-analys		Park-program	VA-plan	Dag-vatten-strategi							Policy för markanvisning och markförsäljning
		Sociotop-kartering									Tillgänglighetsplan
											Näringslivspolicy

Digital översiktsplan

Översiktsplanen ska vara digital och göras så användarvänlig som möjlig. För tillgänglighetens skull ska det även vara möjligt att ta del av översiktsplanen i tryckt form. Planen bör innehålla en sammanfattning och det kan vara lämpligt att ta fram en kortversion.

4 Mål och avgränsningar

Projekt mål

Det övergripande projekt målet är en antagen översiktsplan i kommunfullmäktige. Projektet ska förutom att uppfylla kraven i plan- och bygglagen uppnå följande mål:

- Översiktsplanen ska analysera de utmaningar kommunen står inför, samt ta fram mål och stadsbyggnadsstrategier för Danderyds framtida utveckling.
- Översiktsplanen ska visa hur kommunen både på kort och lång sikt kan lösa försörjningen av bostäder samt behoven för skola, vård och omsorg.

- Översiktsplanen ska visa hur Danderyd bidrar till att klimatmålen uppfylls.
- Det som är kommunens ställningstagande gällande strategiska frågor ska framgå på ett tydligt sätt i översiktsplanen.
- Översiktsplanen ska vara starkt förankrad såväl internt som externt.
- Medborgarinflytande ska ske tidigt samt fortlöpa kontinuerligt genom översiktsplaneprocessen.

Effektmål

Översiktsplanen är ett av de främsta utvecklingsdokumenten för kommunen och de effekter som ska nås på lång sikt är att kommunens vision med tillhörande strategier samt kommunens övergripande mål ska uppfyllas genom översiktsplanen.

Kommunens vision är att:

Danderyd ska vara Sveriges bästa kommun att leva, bo och verka i. Danderyd ska möta invånarnas behov genom hela livet. I Danderyd kombineras den moderna trädgårdsstaden med hållbar stadsmiljö. Kommunens utveckling kännetecknas av engagemang och delaktighet.

Till visionen finns sex strategier som är:

- Hög tillgänglighet, öppen dialog och gott bemötande.
- Hög kvalitet och stor valfrihet i de kommunala tjänsterna.
- Civilsamhälle och näringsliv ska ha goda förutsättningar att verka i kommunen.
- Omvärldsanalys och utvärdering är grunden för innovativ utveckling.
- Samverkan och rätt prioriteringar är grunden för att nå effektivitet.
- En attraktiv arbetsgivare ger möjligheter för medarbetare och chefer att utvecklas.

Strategiområdena är nedbrutna i fem strategiområden som är:

- Hög kvalitet
- Stor valfrihet
- Hög effektivitet
- Hög attraktivitet
- Stark utveckling

Nästa steg blir att konkretisera hur visionen ska förverkligas i kommunens verksamheter genom Danderyds mål- och styrmodell, samt att nämnder och förvaltningar i sin tur ska formulera sina mål utifrån visionen.

Det finns övergripande mål för kommunen och dessa ska översiktsplanen förhålla sig till.

Avgränsningar

När det gäller planens omfattning och detaljering är en avgränsning nödvändig. Översiktsplanen omfattar hela kommunen och ska även analysera mellankommunala

och regionala frågor. Ett strategiskt kommunalt utvecklingsdokument ska behandla samtliga samhällssektorer och vara av tvärspektoriell karaktär. Planens tyngdpunkt ska ligga på det strategiska planet, vilket innebär att planen inte ska vara för detaljerad.

Översiktsplanen måste redovisa övergripande ställningstagande som är av större vikt för kommunmedborgare, exploatörer och andra intressenter. Detta kan röra större exploateringar eller förtätningar/kompletteringar i befintlig bebyggelse, bevarande av betydelsefulla naturområden, nya infrastruktursatsningar eller principiella ställningstaganden rörande skola och omsorg. Genom denna övergripande styrning skapas en mer långsiktig planeringshorisont med tydligt och konsekvent förhållningssätt även för mindre enskilda projekt.

Projektet omfattar endast att ta fram en översiktsplan, inte att genomföra planen. Projektet omfattar inte andra kommunala planer eller program. Dessa ska ses som separata projekt med koppling till detta projekt.

5 Projektorganisation

Uppdragsgivare: Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en översiktsplan.

- Antar översiktsplanen.

Kommunstyrelsen: Kommunstyrelsen har kommunfullmäktiges uppdrag att ta fram en översiktsplan. Kommunstyrelsen fattar beslut som berör översiktsplaneprocessen. Särskilda beslutstillfällen är beslut om samråd och beslut om utställning.

- Godkänner projektplan.

Politisk styrgrupp: Kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU) är styrgrupp för projektet. Utöver KSAU ska den politiska styrgruppen innehålla en representant för varje parti som är representerat i kommunfullmäktige. I specifika frågor kan styrgruppen adjungera fler personer. Den politiska styrgruppen styr inriktningen på översiktsplanen och får löpande rapportering gällande projektet.

- Beslut förankras avseende fortsatt arbete, revideringar av projektplan, tidplan, budget och resurser samt avstämningar inför vidare politisk beredning.
- Forum för avstämning för projektledaren.

Projektägare: Kommundirektören är projektägare och har det övergripande ansvaret för projektet gentemot uppdragsgivaren.

Tjänstemannastyrgrupp: Ledningsgruppen är styrgrupp på tjänstemannanivå. Tjänstemannastyrgruppen säkerställer att projektplanen följs och svarar för den ekonomiska uppföljningen av projektet. Här sker snabbare avstämningar gällande översiktsplanens inriktning, resurser med mera.

- Resursägare.
- Forum för avstämning till projektledaren.
- Svarar för att projektet följer budget
- Granskar och tar del av projektekonomi, tidplan samt resultat.

Projektledare: Projektledare är översiktsplanerare på plan- och exploatering, kommunledningskontoret.

- Upprättar och följer projektplan, tidplan och projektkalkyl.
- Rapporterar löpande till tjänstemannastyrgruppen och till den politiska styrgruppen i samråd med projektägaren.
- Ansvarar för att projektmålet uppfylls, d.v.s. att en översiktsplan upprättas.
- Kommunicerar, engagerar och motiverar de som deltar i projektet.
- Ansvarar för att konsulter rapporterar fortlöpande enligt överenskommelse i avtal.

Projektgrupp: På grund av arbetets bredd är det inte resurseffektivt att ha en fast projektgrupp med representanter för alla ämnesområden. En mindre projektgrupp samordnar översiktsplanarbetet under hela projektperioden. Projektgruppen knyter sedan till sig kompetenser från andra verksamheter och enheter.

- Arbetar utifrån projektplanen.
- Deltar vid möten.
- Levererar material enligt överenskommelser.
- Rapporterar status för aktiviteter till projektledaren.

Konsultstöd: En översiktsplan är resurskrävande och då det behövs kompetens som inte finns inom den interna organisationen behövs konsultstöd. Konsulten ska vid behov

upprätta en egen organisationsstruktur och rapporterar direkt till projektledare och projektgrupp. Vid behov även till projektägare och styrgrupper.

- Arbetar utifrån projektplanen.
- Deltar vid möten.
- Levererar material enligt överenskommelser.
- Rapporterar status för aktiviteter till projektledaren och tidrapporterar löpande.

6 Leverans och överlämning vid projektslut

Projektet är avslutat när:

- En översiktsplan har antagits i kommunfullmäktige.
- En slutredovisning har upprättats och överlämnats till kommunstyrelsen.

7 Tidsplanering

Kommunledningskontoret bedömer att arbetet med översiktsplanen kommer att ta två till tre år från inledande dialoger med medborgare och berörda till ett färdigt antaget förslag i kommunfullmäktige. Enligt 3 kap plan- och bygglagen ska ett förslag till översiktsplan sändas ut på samråd, respektive utställning innan förslaget kan antas.

Framtagandet av en översiktsplan är en tidskrävande process. Arbetet beräknas ta mellan 2 500 till 3 000 arbetstimmar på tjänstemannanivå.

Inledningsvis ska en politisk workshop ske. Där ska inriktningen för översiktsplanen tas fram. Detta kommer vara grunden för en medborgardialog. Detta är ett av projektmålen, det vill säga att en medborgardialog ska ske redan i planarbetets inledningsskede och vidmakthålls fortlöpande under hela processen. Formerna för den politiska workshopen och inledande medborgardialog kommer att utredas vidare och en kommunikationsplan för detta kommer att tas fram.

Utöver detta ska ett samråd och en utställning av förslag till översiktsplan ske i enlighet med plan- och bygglagens krav vilket kan ses som en fortsättning på den inledande medborgardialogen.

Nedan redovisas en bild över en tänkt tidplan för arbetet med översiktsplanen.

Uppdrag	Plan	Samråd	Bearbetning	Utställning	Antagande	Laga kraft
Höst 2018	2019	Vår 2020	Höst 2020	Vår 2021	Sommar 2021	Höst 2021
Beslut om att påbörja arbetet KF 2018-06-11 §69	Projektplan/Budget	Ta fram samrådshandlingar, (kartor, texter, layout med mera)	Sammanställning av synpunkter, samrådsredogörelse	Förbereda utställning, dialog	Färdig ÖP för beslut om antagande	Laga kraft 3 v efter antagande
	Projektorganisation	MKB	Ev. revidering utifrån synpunkterna	Förbereda utställning	Godkännande i KS	
	Upphandling av konsultstöd	Förbereda samråd, dialog	Ev. revidera MKB	Utställning. Minst 2 månader	Antagande beslut i KF	
	Workshop med politiken + medborgardialog	Utskick		Sammanställning av synpunkter		
	Ta fram samrådshandlingar, (kartor, texter, layout med mera)	Samråd. Minst 2 månader		Ev. revidering utifrån synpunkterna		

8 Budget och resursplanering

Erfarenheter från andra kommuner visar att kostnaden varierar för framtagandet av en översiktsplan. Kostnaden för att ta fram en översiktsplan har legat mellan tre och sex miljoner kronor i olika kommuner. Dessa variationer beror bland annat på hur kommunerna är organiserade samt hur mycket extern kompetens som behöver upphandlas.

Förslag på budget mellan 2019 och 2021 är totalt 3 000 000 kronor.

Fördelat per år kan kostnaden se ut som följande:

- 2019 – 1 000 000 kronor
- 2020 - 1 500 000 kronor
- 2021 – 500 000 kronor

Gällande arbetstid beräknas en översiktsplan omfatta 2 500 till 3 000 arbetstimmar för tjänstemän inom kommunen.

9 Risker och möjligheter

Den största risken/möjligheten med all översiktlig planering är förankringen. Bristande förankring riskerar att översiktsplanen inte bidrar till kommunens utveckling. Det är därför av största vikt att planen är välförankrad. Förankringen kan enklast delas upp i tre delar.

- Politisk förankring
- Intern förankring i organisationen
- Extern förankring

Den politiska förankringen kan säkras genom att politiken aktivt deltar redan i inledningen av processen och därigenom har ett grundläggande inflytande över vilka

mål och strategier planen pekar ut. För att förankringsprocessen ska lyckas bör avstämning med politiken ske oftare än i andra typer av planer, då översiktsplanen är ett strategiskt politiskt dokument. Med tanke på vikten av den politiska förankringen är det lämpligt att politiken tar ställning till inriktningen på samrådsförslaget under arbetet med detta.

Den interna förankringen i organisationen är beroende av att alla verksamhetsområden har möjlighet att delta i processen och påverka planens innehåll.

Den externa förankringen bygger dels på en tidig dialog med kommunmedborgare, företag och föreningar, men även på tidiga kontakter med andra kommuner, statliga myndigheter och exploitörer/markägare.

En annan risk är att översiktsplanen blir otydlig och svåransvändbar. Planens användbarhet är beroende av hur mål och rekommendationer formuleras, av hur kommunens ställningstaganden redovisas på kartor, samt av plandokumentets layout.

Tidplanen kan förskjutas på grund av ytterligare utrednings- eller diskussionsbehov. Tidplan och kvalitet kan påverkas av resursbrist hos den ordinarie personalen samt om exempelvis länsstyrelsen inte yttrar sig inom angiven tid för samråd och utställning. Eventuellt kan fler utredningar behöva göras under processens gång vilket kan påverka budgeten.

Även förändringar i lagar och regler kan påverka under arbetets gång.